

HET REGT

INSCHRYVING :
OP ALLE POSTKANTOOREN
—
REKLAMEN
40 C^{ms} PER REGEL.

BUREEL :
DIESTERSCHE STRAET, TE
SINT-TRUIDEN.

AENKONDIGINGEN
15 C^{ms} PER REGEL.

Brieven, artikels, geld,
franco toe te zenden.

VADERLAND.

GODSDIENST.

VRYHEID.

NIUWS- EN AENKONDIGINGSBLAD.

Dit blad verschijnt tweemaal per week, des Woensdag en des Zaterdag, by den Opsteller-Uitgever HUBERT DE COCQ-CRETEEN, te Sint-Truiden. — Jaerlyksche inschryving voor St-Truiden, 5 fr.; vrachtwy voor alle andere plaatsen des r.ks, 6 franken; voor Holland, 7 fr. 50 c.

Het verloop van 1868 heeft geen enkele groote kwestie opgelost; daerenboven is de Spaensche revolutie derzelver getal nog komen vergrooten en den toestand van Europa drukkender en geduchter maken.

In Frankryk, alwaer die mannen welke gedurig op eene uitbreiding der vryheid van drukpers en van associatie roepen, dezelve slechts verlangen om des te gemakkelijker en te eerder het bestaende gouvernement van keizer Napoleon te kunnen ten gronde helpen, — in Frankryk, zeggen wy, zyn, met het toestaan eener uitbreiding der vryheid van drukpers, een groot getal aen het keizerlyk gouvernement vyandige bladen in 't licht gekomen, iets wat niet belooft voor het voortdurend behoud der dynastie-Napoleon. En voegt daerby dat door velen dier nieuwsbladen de afschuwelykste leerstelsels worden aangepredikt, leerstelsels welke onvermydelijk ten gevolge moeten hebben den opstand van het volk tegen al datgene waeraen de maetschappij alleén hare behoudenis te danken heeft, als zynde de Godsdienst, de Kerk en de Zedeleer.

Zoodat het jaer 1869 zich onder geene al te voordeelige opzichten vertoont: Pruisen dat maer eene gelegenheid afwacht om zyne grenzen uit te zetten; Italië dat niet gerust kan slapen omdat het Rome niet bezit; Griekenland dat zich verveelt van met zyn magtig leger, dat alle zyne geldmiddels opsloopt, immer binnen zyne bergen te moeten ingesloten blyven; Spanje dat niet weet of het republiek of kozaksch wil worden, en waer van in allen gevalle niets goeds te verwachten is, omdat in dat land de vyanden van God en van godsdienst het oppergezag hebben in handen gekregen; eindelyk Rusland dat, na Polen uit de lyst der vrye landen geschrapt te hebben, zyne overwinningen op een kolossalen voet in Azia uitbreidt, en met dit al nog uitroept dat het in zyne steppen versmacht, — ziedaer de gevaren welke het jaer 1868 ons by zyn heengaan heeft gelaten, en wat 1869 zal te doorworstelen hebben.

't Jaer 1868 is voorby! 't Is weër een jaer ryk in gebeurtenissen van allen aerd; menig land heeft zynen toestand zien veranderen, vele rampen hebben het menschedom geteisterd, doch wy zyn, God lof, vry gebleven van de meeste aller ongelukken, van den oorlog, 't Was zeker niet noodig ook dat het kanon, de Chassepot of de Albini verwoesting en dood in de rangen der samenleving kwamen zwaaijen, want reeds werd zy genoeg beproefd: nimmer mischien zwolg de zee zooveel rykdommen en slagtoffers in, nimmer was er zoo groot gebrek en hongersnood in verscheidene streken.

Thans is het jaer gesloten met de vreedzame oplossing eener brandende kwestie,

het geschil tusschen Turkyen en Griekenland.

Het jaer 1869 doet zich echter onder betere en heilzamere voortteekens op, als wy maer van oorlog kunnen vry blyven, als de souvereinen maer verstaen dat rust en vrede voor hen en voor hun volk grootheid en gelyk uitmaken, dat de oorlog eene bron is van onmetelyke rampen.

Misleid door een vooruitzicht van nakend gevaer, gaet België, een onzydig land, dat geen regt bezit om oorlog te voeren, aenhoudend voort met zich te bewapenen, forten te bouwen en kanonnen en wapens aen te koop, en aldus een krygsbudget te vormen dat de belastingschuldigen jaerlyks meer en meer bezwaert, terwyl al die miljoenen onvruchtbaar verteerd worden.

De partystryd, door 't bewind zelfs aengevoerd, verwekt den haet en nyd tusschen de verschillende staetkundige denkwyzen en onder de hand verkynen handel en nyverheid, en verarmt de burgery van dag tot dag. De vryheid in alles en voor allen, door onze grondwet zoo plegtig uitgeroepen, wordt miskend; even als in Frankryk, worden de regeringskandidaten in de kiezingen openlyk beschermd en bevoordeeld, en geen winstgevende plaetsen gegeven dan aen de partygangers van 't bestuur der doctrinaire denkwyze; die sinds een tiental jaren de teugels van het bewind in handen heeft.

En toch zou België, wel bestuurd, zoo een gelukkig en voorspoedig land kunnen zyn, dat niemand er zyn brood zou moeten bedelen, maer elk door eigen werk en nyverheid de welvaart zou kunnen vinden.

Het rampzalig oorlogsbudget is de ergste kanker van dien toestand; de partydige bestuurwyze verergert denzelfde derwyze, dat hy schier onverdragelyk wordt; terwyl men nog bedacht is om door nieuwe kwellende wetten de overgrote meerderheid der natie in hare dierbaarste gevoelens te kwetsen.

De magtige potentaten die over Europa's lot schynen te beschikken, hebben ter gelegenheid der vernieuwing van 't jaer hun hart lucht gegeven om er de ontoegeringen van hoop op vrede aen hunne volkeren voor te lezen. Dat de gekroonde koppen vredelievende inzichten aen den dag leggen, des te beter; dat zy de menschen trachten gerust te stellen, des te beter, want het heeft er al lang slecht uitgezien.

Hoe staet het met de Conferentie? — Daer kan men nog niets stelligs over zeggen, men moet zich bepalen met hetgeen de dagbladen daerover mede deelen, en men weet hoe deze meestal de lezers om den tuin weten te leiden. De *Journal Officiel de l'Empire français* brengt ons de meest geruststellende

tydingen over den tegenwoordigen staet der diplomatieke onderhandelingen. De dag der eerste vereeniging van de konferentie is gesteld op den 9 January. Wy hopen dat eer den 8 daer is, men reeds vooraf zal ten akkoord zyn om de moeijelykheden te vereffenen die een oogenblik gedreigd hebben het Oosten in vuer en vlam te zetten.

Indien men geloof mag hechten aen zekere geruchten, zou Rusland mislukt zyn om Turkyë ten titel van groote mogendheid toe te laten op de Conferentie.

By de nieuwaerswensen van den eersten January, zich wendende tot de officiers van het leger, heeft Victor-Emmanuel gezegd dat de tegenwoordige toestand rustig was, maer dat, zoo de gezigtender mogt komen te verdonkeren, de steun van het leger altyd den hevigsten waerborg van de belangen van Italië zou uitmaken. Als men het regt tegen heeft moet men zich wel op de magt verlaten.

Sedert lang reeds heeft men gemeld dat het gouvernement de wetten op het gemael niet kan doen nakomen. De dienstwillige dagbladen van Florençien zyn reeds aen 't verklaren dat het gouvernement zich zal gelasten met het malen op de molens waer, door de toepassing der wet, zou opgehouden worden te malen. Dat zou nog een monopolium zyn in de handen van het gouvernement. Het brood zal dan wel wat duerder zyn in Italië, maer de commissies en bedienden zullen het profyt hebben van het verschil, en het volk... dat zal betalen. Heeft het tot heden toe al de dwaesheden der eenheid niet betaeld?

De opstand van Malaga is overwonnen. Het is de voorstad der Dryvuldigheid, te Malaga, die het tooneel van het gevecht geweest is. De militaire gouverneur, van den eenen kant, generael de Rodas van den anderen, en de oorlogschepen in de monding van Guadalmedina, hebben gelyktydig het kwartier der opstandelingen aengerand. Het leger is zegepraalend gebleven.

De opstand is teenemaal gedempt. Generael Caballero de Rodas bezit al de kwartieren van Malaga.

Men spreekt van 400 opstandelingen die gesneuveld of gekwetst zyn.

Aenzienlyke krygsmagten zyn byeengetrokken in Seville, te Madrid en te Barcelona, ten einde zulke gebeurtenissen te voorkomen.

Hoe lang zullen die menschenlagteryen nog wel duren?

WAT DE KAMER DEZEN WINTER ZOO AL ZAL VERRIGTEN.

Men twyfelt zegt *la Paix*, of het wetsontwerp, 't welk den lyfswang afschaft, dit jaer

zal op het tapyt komen, uit oorzaak dat de kamerheeren, zelfs die van den linkerkant, het niet eens onder elkander zyn wegens de gepastheid dier afschaffing, en dat M. Bara verklaerd heeft zyne beslissende oplossing aen de doctrinairen niet te zullen opdringen.

Het wetsontwerp, 't welk de kerkgoederen aenslaet, zal maer na Paschen gediscuteerd worden. Datgene 't welk de milliciewetten hervormt, zal het zelfs te Sinksen nog niet zyn.

M. Frère houdt zich onledig met een verslag 't welk zal bewyzen dat de valsehe kiezers-herbergiers byna alle stemmen voor de katholieken, en dat men ze op de kiezerslysten moet behouden in 't belang van de religie. Waerna deze kwestie ook dood en begraven zal zyn.

De *Étoile Belge* klaegt dat het aenschyn van Leopold I haer begint te vervelen op de postzegels en de *Vlaemsche Tyding* zegt daerop « als de brieven maer spoedig teregt komen, kan het ons niet schillen wiens *konterfeitsel* op de papierkens staet. » Ik heb beide gedachten overwogen en zeg: Wanneer ik eenen brief wil frankereen, heb ik in het geheel niet noodig te zien, wat voor een neus of baerd onze huidige koninklyke majesteit heeft; en het is waerlyk niet uit lillaffery dat ik aen dat potretje lik, van achter, al is de voetlikkery aen het orde van den dag. Wat ik te zien heb, dat is: of het zegeltje er een is van 1, 2, 5, 10, 20 centimen.

De koningskoppes er dus af, en dat paljasken van een leeuwken ook, dat zyne tong uitsteekt en met zyne pootjes eenen neus zet gelyk een straetkapoen, — en in de plaets, in groote cyfers, de waarde der zegeltjes! Menige mensch begaet in het frankereen thans misslagen die geheel aen het gouvernement zouden mogen toegerekend worden; — trouwens men heeft, des avonds byzonder, groote moeite om het microscopieke cyfer, dat thans in een hoekje verborgen zit, te lezen; — ook straft het gouvernement die misslagen zeer streng, het is mischien eene speculatie!

Wy lezen in den *Echo du Parlement*: « Men schryft ons uit Kortryk dat de raadkamer van de Regtbank van deze stad voor de kamer van inbeschuldigingstelling verzonden heeft de volgende personen, ten gevolge van het onderzoek der zaak van de brandstichtingen van St-Denys:

1° Frederik Van de Putte; 2° Virginia Tack, weduwe Morel; 3° Camilles Van Overschelde; 4° Julius de Poortier; 5° Van den Berghe, uitgever van 't Jaer 30; 6° den onderpastoor van Eecke.

« Eene ordonnantie houdende dat er geene rede tot vervolging bestaet jegens de andere betigten, is er uitgevaardigd. »

DE ALPENHUT

UIT EEN DAGBOEK

Voor weinige jaren bragt ik een deel van myne vakantie in de Savover-Alpen door. Ik reisde alleen. Myn doel was niet nitspanning, maer studie. Ik ben professor by eene universiteit en was toenmaets bezig, bouwstoffen tot een werk over de Flora der Alpen te verzamelen; daerom reisde ik meest te voet.

Myn weg lag somtyds ver van bezochte paden en bergpassen verwyderd en ik bragt soms dagen achterein in streken door, waer berbergen noch dorpen waren. Soms zwierf ik van zonsongang tot het vallen van den avond op onvruchtbare rotshoogten om, die zelfs aen de herders der hoogere weiden onbekend waren, welke geen voet buiten die der grenzen en hunne vervolgers betreedt. In zulke gevallen achte ik my gelukkig, als 't my gelukte, 's avonds eene hut te vinden, waer ik in gezelschap van een halfwilden bergherder en eene kudde geiten de beschutting van een rieten dak en een avondmaelyd van zwart brood en zure melk kon genieten.

Op eenen avond had ik my verder dan gewoonlyk verwyderd, daer ik een *Senecio uniflorus* zocht; eene zeldzame plant, die ik alleen in de zuiderlyke dalen van den Monte-Rosa te huis had geloofd, maer waer van ik enkele exemplaren gevonden had. Het was een wild onvruchtbaar landschap, dat ik bezwaerlyk met eenige nauwkeurigheid op de kaart zou kunnen opgeven; 't ligt echter in de bovenpassen van den Val des Bagnes, tusschen den Mont pleureur en den Grand Combin. Op

de hemoste rotshoogte, die ik beklommen had, vond ik nergens het spoor van eene menschelyke woning. Over tien minuten echter moesten de omiggende bergtoppen in karmozynrood licht gloeijen en over een half uer zou het donkere nacht zyn.

Tegen 't einde van september op een Alpenplateau door het donker verrast te worden, is geen begeerlyk ding. Ik wist dit uit eigen ondervinding en verlangde volstrekt niet, er nog eens de proef van te nemen. Zoo schielyk mogelyk, begon ik de noordwestelyke rigting naer beneden te klauteren terwyl ik naer eenige melkhut rond zag, die my eene schuilplaets voor den nacht kon bieden. Weldra kwam ik op den top eener kleine groene helling, die op het platform als n'ergesmeten lag. In de haestig vallende schemering verbeelde ik my, de onduidelyke sporen van een hier en daer op het gras getreden pad waer te nemen. Ook scheen de helling naer de benedenweiden af te dalen, welke ik ook zocht. Dit pad nemende, kon ik dus bezwaerlyk misloopen. Waer gras op de Alpen wast, vindt men gewoonlyk ook geiten en eene hut. Zoo besloot ik dan, de pooging te ondernemen.

De helling bleek korter te zyn dan ik verwacht had. Met verdubbelden spoed voortsnelende, kwam ik na weinige minuten aen eene gloeijing. Aen dezer voet, in een door kalksteenrotsen gevormden dalketel, lag een klein zwart meertje met eene weide en eene hut. De avondzonnegloed was verdwenen en de sneeuw had het spookachtig grauw aengenomen, dat de donkerheid van den nacht vooraf gaet. Voor dat ik de ronde om het kleine meer gedaan en de hoogte, waerop het huisje in de beschutting van zyn rotsachtigen achtergrond lag,

bestegen had, tintelden de sterren reeds aen den hemel.

Ik trad op de deur toe en klopte. Geen antwoord volgde. Ik deed open — alles was donker. Ik stond stil, hield den adem in, luisterde — en 't was of ik eene zachte ademhaling hoorde. Een gerucht volgde, als of er haestig een stoel werd weggestooten en eene heersche mansstem riep:

— Wie is daer?

— Een reiziger, antwoordde ik, die een dak voor den nacht zoekt.

Zware voetstappen dremden door het vertrek, eene lichtstraal slikkerde in het donker, en by 't gloeijen van een tondeldoos, zag ik een mansgezicht over eene lantearnen buigen. Na die te hebben aangestoken, zegde hy, byna zonder een blik naer de deur te werpen: « Kom binnen reiziger! » en keerde naer zyne houten bank, by den koude haerd, terug.

Ik trad binnen. De hut was ruimer en beter gebouwd dan men ze gewoonlyk op die hoogte van de Alpen aantrefst; zy bevatte eene melkkamer, eene woonkamer, die tegelyk tot keuken diende, en eene zolderkamer. In 't midden der kamer stond eene houten tafel met drie of vier bankjes er rond. Aen de banken hingen boschjes gedroogde kruiden en gedroogde malskolven in lange bussels; in eenen hoek tikte eene hangklok. Eene soort van brids op een houten onderstuk, stond in den anderen hoek naest den schoorsteen en door een open tralieluk, achter in 't vertrek, kon ik de koeijen, in den stal daer naest, haer voedsel hooren knauwen.

Verwonderd over dit onthaet, gespte ik mynen ransel los, opende myne botaniseertrommel en zette my by de

tafel naer, met de vraag of ik ook iets ten eten kon krygen.

— Ja, zegde hy met matte stem, gy kunt eten, reiziger.

Hy stond op en ging naer de andere zyde van den schoorsteen, waer hy zich tot een voorwerp boog, dat in den hoek neerhurkte, en mompelde eenige woorden in een my onverstaanbaar patois. Een zacht kreunen scheen het antwoord te zyn; een verwilderd vrouwengezicht staerde my uit den donker aen, en toen stond de liggende langzaam van den grond op. De herder wees naer de tafel en keerde toen naer zyne bank terug. De vrouw ging, na een poosje gestaen te hebben als eene droomende, die slechts langzamerhand tot bezinning komt, naer de melkkamer en kwam met een stuk zwart brood en eene kan melk terug, die zy voor my op tafel zette.

Zoo lang ik leef zal ik de nitdrukking van het gezicht der vrouw niet vergeten. Zy was jong en schoon; waer hare schoonheid scheen tot steen geworden; al hare trekken droegen den stempel van een naemloozen angst, van schrik en ontzetting. De lynen die haer voorhoofd ploegden, droegen eene uitdrukking van droefheid en wildheid, die haer meer ontziet dan de rimpels van den onderdom gedaan zouden hebben. In de vast opengeklemd lippen lag een lyden en eene vrees, waer voor geene woorden zyn. Niettegenstaende zy my bediende, hield ik my overtuigt dat zy my niet zag; behalve van het geheim harer vertwyfeling scheen zy van geen voorwerp of omstandigheid om haer heen, bewustheid te hebben. Toen zy myn eten had voorgezet, sleepte zy zich

